

Forældrepjece om sprog

Indledning

Et mangelfuldt sprog kan give vanskeligheder i kommunikationen med omgivelserne. Formålet med denne pjece er at give jer forældre indblik i, hvad I kan gøre for at støtte jeres barns sproglige udvikling. Vi vil fortælle om, hvordan I kan være deltagende i barnets sprog, og hvad I skal være opmærksomme på, hvis barnet har **vanskeligheder** ved at udvikle sprog.

Sprogudvikling:

Børn er sociale og lærer sprog for at kommunikere med omgivelserne. Alle børn starter med at pludre på samme måde og udvikler herfra sprog. Den vigtigste periode i barnets sproglige udvikling er perioden 0-6 år. Allerede inden barnet er 12 måneder, har det dannet grundlaget for dets sproglige opmærksomhed.

Barnet bruger alle sanser for at forstå verden og tilegner sig det sprog, der er mulighed for og behov for. Barnet tilegner sig sproget i samspil med andre og afspejler den kommunikation det møder. Der er forskel på, hvordan børn lærer nyt. Nogle kan bedst lære, når de

er aktive; nogle lærer bedst, når de sidder stille; nogle skal se og røre.

Gode råd:

- **Tal med dit barn** – har barnet andet modersmål end dansk er det vigtigt at tale modersmålet.
- **Hav øjenkontakt med dit barn, når I taler sammen** – barnets sprog udvikles gennem motivation og erfaring.
- **Anerkend at barnet bruger sproget** – undlad at rette på barnet; gentag hellere sætningen korrekt. Vis glæde over at barnet lærer og bruger sproget.
- **Sæt ord på det I gør** – et aktivt samvær styrker dit barns sproglæring.
- **Brug sproget nuanceret** – skeln fx mellem taburet, spisestuestol og lænestol.
- **Brug rim og remser** – det sætter ekstra fokus på ords lyde.

- **Se tv med dit barn** – tal med barnet om det I ser.
- **Læs højt** – når barnet er helt lille sættes ord på billedbøger. Skab en dialog med barnet om fokus-ord fra bogen.
- **Lad barnet skrive** – på computer, iPad, huskesedler, breve osv.
- **Gentag** - et barn skal høre ordet mange gange over tid, før det kan bruge det og forstå det.
- **Vær opmærksom** – barnet kan "drukne" i ord.

Ordforråd og sprogforståelse:

- Giv barnet mulighed for nye oplevelser og erfaringer.
- Svar uddybende på barnets spørgsmål.
- Sæt ord på handlinger.
- Øv dit barn i at modtage beskeder.
- Leg sproglege som indeholder forholdsord; fx foran, bagved, ovenpå osv.
- Vær en god talemådel for dit barn; tal tydeligt, forklar ord, vent på svar osv.

Hvis sproget er svært:

En god høreelse er betydningsfuld i forhold til sprogudvikling. En del børn lider af tilbagevendende mellemørebetændelse med periodiske hørenedsættelser som følge. Er I som forældre bekymrede for, om jeres barn hører optimalt, kan I få barnets høreelse undersøgt af en ørelæge.

Hvis der er en forsinkelse eller en anden problematik i barnets sprogudvikling, inddrages forældrene i afdelingens samarbejde med en talepædagog.

Sprogvurdering:

I Aarhus Kommune får forældre til 2,8-3,4-årige børn tilbudt en sprogvurdering af deres barn. I Lystrup dagtilbud sprogvurderes alle børn. Ved at sprogvurdere alle børn sikrer vi, at ingen børn overses i forhold til deres sproglige kunnen. Sprogvurderingen udfyldes af både forældre og personale og giver en viden om barnets sprog og

et afsæt til at målrette det pædagogiske arbejde i forhold til det enkelte barn.

For uddybende information om sprogvurdering:

www.aarhus.dk/sprogvurdering

www.sprogpakken.dk/foraeldre

www.cfb.sdu.dk

www.eva.dk/tema/boern-og-sprog

Sprogscreening:

Alle børn med dansk som andetsprog skal ifølge love tilbydes sprogstøtte, hvis man efter sprogscreeningen ser, der er behov for dette.

Sprogscreeningen foregår fra barnet er 3 år til 3,4 år. Sprogscreeningen foregår i barnets afdeling med en kendt voksen.

Sprogarbejdet i Lystrup dagtilbud:

Personalet har altid fokus på sprog og er sprogligt bevidste i alle situationer. Sprog foregår hele tiden og på mange niveauer: i relationer (fx lege), i

dagligdags gøremål (fx i garderoben) og i planlagte aktiviteter (fx ture). I alle disse sammenhænge udfordrer og støtter personalet det enkelte barns ordforråd, sprogudvikling og sprogforståelse.

Vi har to sprogvejledere, som bl.a. vejleder, inspirerer og underviser personalet samt holder oplæg for forældre m.m.

Afslutning:

Et fokuseret sprogarbejde kan føre til, at barnet får et nuanceret og brugbart sprog, så det har mulighed for at begå sig i sociale sammenhænge og udtrykke egne meninger. Undersøgelser har vist, at der er en sammenhæng mellem børns sproglige udvikling i førskolealderen og dets læse- og skrivefærdigheder i skolen.

I kan finde mere inspiration på:

www.sprogpakken.dk/foraeldre

www.rimogremser.dk

www.pegebogen.dk

www.multidansk.dk

www.aarhus.dk/sprogvurdering

Understøttende sprogstrategier

BRUG ÅBNENDE SPØRGSMÅL

FØLG BARNETS INTERESSE

FORTOLK OG UDVID HVAD BARNET SIGER

HJÆLP BARNET MED AT SÆTTE ORD PÅ

VENT PÅ BARNETS SVAR

RELATER TIL NOGET BARNET KENDER

FORKLAR ORD BARNET IKKE KENDER I FORVEJEN

UDNYT DE SPROGLIGE KOMPETENCER BARNET HAR I FORVEJEN

LEG MED SPROGET NÅR DET ER MULIGT

RET IKKE BARNETS FEJL DIREKTE

PAKKEN
SPROG